

การวิเคราะห์บทบาทของข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคในการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่น

๕.๑ แบบสอบถาม

๕.๑.๑ การทดสอบแบบสอบถาม

ก. ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (validity)

เพื่อให้แบบสอบถามที่จะนำไปให้ผู้ตอบกรอกนั้นสามารถที่จะเป็นเครื่องวัดในสิ่งที่ต้องการได้ ผู้ทำการวิจัยจึงต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องที่จะทำการศึกษาวินิจฉัยช่วยกรุณาพิจารณาแก้ไขแบบสอบถามให้มีเนื้อหาตรงกับที่ต้องการอย่างคลุมครบ แบบสอบถามนี้จึงคาดว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาพอสมควร

ข. การหาค่าความน่าเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (releiability)

แบบสอบถามที่ดีจะต้องสามารถวัดได้อย่างคงที่แน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงแม้ว่าจะวัดกี่ครั้งก็เห็นที่ไหนเมื่อไร แบบสอบถามนั้นจึงจะมีความน่าเชื่อถือได้ ซึ่งในที่นี้จะหาค่าความน่าเชื่อถือได้โดยอาศัยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนตามแนววิธีของ Hoyt เนื่องจากวิธีนี้ใช้ได้กับเครื่องมือวัดที่มีค่าคะแนนแต่ละข้อมากกว่า ๑ ทุกชนิด เช่น แบบสอบถามที่ให้คะแนนตามแบบของ Likert ข้อสอบอัตนัยที่มีคะแนนแต่ละข้อหลาย ๆ คะแนน เป็นต้น การคำนวณหาค่าความน่าเชื่อถือได้กระทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจให้คะแนนตามวิธีการที่กำหนดให้เป็นรายชื่อ

(๒) นำคะแนนแต่ละข้อมาจัดตารางแบบสอบถามโดยให้ทั้งจำนวนข้อเป็นรายการ ผู้ตอบแต่ละคน ทางด้านบนเป็นรายการของข้อคำถามแต่ละข้อ ตัวเลขในตารางจึงเป็นคะแนนของผู้ตอบแต่ละคนในแต่ละข้อคำถาม คอลัมน์ขวาสุดเป็นคะแนนรวมจากทุกข้อคำถามของผู้ตอบแต่ละคน แถวล่างเป็นคะแนนรวมของทุกคนในแต่ละข้อคำถาม และเพิ่มแถวล่างสุดเป็นผลรวมของคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนยกกำลังสอง

(๓) หาผลบวกกำลังสองทั้งหมด (sum square total)

$$\text{สูตร } SS_{\text{total}} = \sum \frac{EX_t^2}{nk}$$

(๔) หาผลบวกกำลังสองระหว่างข้อ (sum square between items)

$$\text{สูตร } SS_{\text{item}} = \frac{(\text{EX col 1})^2}{n} + \frac{(\text{EX col 2})^2}{n} + \dots + \frac{(\text{EX col k})^2}{nk} - \frac{(\text{EX}_t)^2}{nk}$$

(๕) หาผลบวกกำลังสองระหว่างผู้ตอบ (sum square between individuals)

$$\text{สูตร } SS_{\text{ind}} = \frac{(\text{EX row 1})^2}{k} + \frac{(\text{EX row 2})^2}{k} + \dots + \frac{(\text{EX row n})^2}{k} - \frac{(\text{EX}_t)^2}{nk}$$

(๖) หาผลบวกกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (sum square error)

$$\text{สูตร } SS_{\text{error}} = SS_{\text{total}} - SS_{\text{item}}$$

(๗) หาค่ากำลังสองเฉลี่ย (mean square) ต่าง ๆ โดยหารค่าผลบวกกำลังสองด้วยชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)

$$\text{สูตร } MS_{\text{ind}} = \frac{SS_{\text{ind}}}{n - 1}$$

$$\text{สูตร } MS_{\text{error}} = \frac{SS_{\text{error}}}{(n - 1)(k - 1)}$$

(๘) หาค่าความน่าเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม

$$\text{สูตร } R_{tt} = 1 - \frac{MS_{\text{error}}}{MS_{\text{ind}}}$$

ในการทดสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าความน่าเชื่อถือได้นี้ ผู้ทำการวิจัยได้ออกแบบสอบถามไปจำนวน ๕๐ ชุด ได้รับตอบกลับมา ๒๕ ชุด (คิดเป็นร้อยละ ๕๐) และได้ทำการคำนวณหาค่าความน่าเชื่อถือได้ตามขั้นตอนดังนี้

๑. $SS_{\text{total}} = 637.78$

๒. $SS_{\text{item}} = 155.13$

๓. $SS_{\text{ind}} = 387.39$

๔. $SS_{\text{error}} = 473.74$

๕. $MS_{\text{error}} = .53$

๖. $MS_{\text{ind}} = 14.33$

๗. $R_{tt} = .97$

ค. การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (discrimination power)

สำหรับข้อคำถามที่คั้นจะต้องแยกได้ว่าใครมีความคิดเห็นอย่างไรไปในทิศทางบวกหรือลบมากน้อยต่างกัน คะแนนของผู้ตอบมีความแตกต่างกันหรือมีการกระจายกันมากน้อยเพียงใด เราสามารถที่จะหาค่าอำนาจจำแนกดังกล่าวนี้ได้โดยอาศัยการทดสอบด้วย T - test ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- (๑) แบบสอบถามที่จะวิเคราะห์ต้องเป็นแบบที่ให้คะแนนแบบเดียวกัน
- (๒) ตรวจสอบคะแนนแต่ละข้อแล้วรวมคะแนนของทุกข้อ (ของแต่ละคน) เข้าด้วยกัน
- (๓) เรียงลำดับคะแนนจากคนที่ตอบได้คะแนนสูงสุดจนถึงต่ำสุด
- (๔) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่มคือกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ

โดยควรคิดเอาจาก ๒๕ % จากช่วงกลางเป็นกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำตามลำดับ

(๕) ในแต่ละข้อของแบบสอบถามให้นับว่ามีคนในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและต่ำทำคะแนนในแต่ละข้อได้เท่าไร แล้วนำคะแนนของทุกคนในแต่ละกลุ่มไปหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และความแปรปรวน (s^2)

สูตร $\bar{x} = \frac{\sum X}{n}$

สูตร $s^2 = \frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}$

แบบสอบถามแต่ละข้อของหาค่าทั้งสองนี้จนหมดทุกข้อทั้งสองกลุ่ม ดังนั้นในแต่ละข้อจึงมีค่าเฉลี่ยและความแปรปรวนสองค่า ทั้งในกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำ

(๖) เอาค่าเฉลี่ยและความแปรปรวนในแต่ละข้อไปหา T - test

สูตร $T = \frac{\bar{x}_h - \bar{x}_l}{\sqrt{\frac{s_h^2}{n} + \frac{s_l^2}{n}}}$

- เมื่อ $\bar{x}_h$ คือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
- $\bar{x}_l$ คือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
- s_h^2 คือความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
- s_l^2 คือความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
- n คือจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่ม

(๗) แบบสอบถามข้อที่มีค่า T ตั้งแต่ ๑.๙๕ ขึ้นไปถือว่าอำนาจจำแนกสูงอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

๕.๒.๒ การวิเคราะห์แบบสอบถาม

ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเก็บรวบรวมไว้จากการวิจัยสนามนั้น ผู้เขียนจะขอแย่งตัวแปรทางสถิติออกเป็น ๒ อย่างตามลักษณะของการกระจายของตัวแปรคือ

ก. ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง (discrete) ซึ่งเป็นตัวแปรที่อาจจะวัดแบบหยาบ ๆ ได้โดยอาศัยการจัดแบ่งและการนับเป็นกลุ่มหรือประเภทที่แตกต่างกันได้อย่างเด็ดขาดชัดเจน ระดับของการวัดเป็นการแบ่งกลุ่ม (nominal scale) การจัดอันดับ (ordinal scale) ตัวแปรแบบนี้ก็เช่น เพศ สถานภาพสมรส การแบ่งพวกกลุ่มคน การจำแนกความคิดเห็นว่าเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่มีความเห็นเหล่านี้ เป็นต้น สถิติที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นประเภทไม่จำกัดรูปแบบการกระจายของข้อมูล (nonparametric statistics) อันได้แก่ ความถี่ อัตราส่วนร้อยละ และในการทดสอบความสัมพันธ์อาจใช้ไคสแควร์ หรือมาตรวัดอื่นที่ใช้ไคสแควร์เป็นพื้นฐาน

ข. ตัวแปรต่อเนื่อง (continuous) ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีการวัดถึงความละเอียดมากขึ้น โดยไม่สามารถที่จะจำแนกออกจากกันได้อย่างชัดเจนได้เนื่องจากมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ระดับของการวัดเป็นเชิงปริมาณอาจเป็นช่วง (interval scale) เป็นอัตราส่วน (ratio scale) ตัวแปรแบบนี้ก็เช่น อายุ รายได้ ระดับการศึกษา น้ำหนัก เป็นต้น สถิติที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นประเภทจำกัดรูปแบบการกระจาย (parametric statistics) ตามข้อสมมติฐานของแบบสถิติที่กำหนดไว้ อันได้แก่ มัชฌิมเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาความสัมพันธ์ อาจจะใช้สหสัมพันธ์ได้

ด้วยเหตุนี้ระเบียบวิธีทางสถิติเบื้องต้นที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม จึงมีดังต่อไปนี้

๑. การทดสอบไคสแควร์ (chi - square test)

การทดสอบความอิสระ (independence) ของสองลักษณะด้วยการจัดข้อมูลในตารางสองคูณสอง (contingence table) ซึ่งสามารถหาค่าไคสแควร์ได้จากสูตร^๑

$$\chi^2 = \frac{N (ad - bc)^2}{(a + b)(c + d)(b + d)(a + c)}$$

เมื่อ $N = a + b + c + d$ $df = (r - 1)(c - 1) = 1$

^๑ดร. จริญญา จันทลักขณา และ อนันต์ชัย เชื้อนครธรรม, สถิติเบื้องต้นแบบประยุกต์, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓), หน้า ๒๔๔.

๒. การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทกลุ่มหรือนาม

การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทกลุ่มหรือนามสองตัวจากตารางสองคูณสอง

โดยอาศัยไคสแควร์เป็นพื้นฐานได้จากวิธี Tschuprow's T ซึ่งมีสูตร^๑

$$T^2 = \frac{X^2}{N \sqrt{(r-1)(c-1)}}$$

๓. การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทกลุ่มและช่วง

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามหนึ่งตัวที่เป็นตัวแปรประเภทช่วงและตัวแปรอิสระอีกหนึ่งตัวที่เป็นตัวแปรประเภทกลุ่มโดยการวิเคราะห์ความผันแปรทางเดียว (one-way analysis of variance) มีการคำนวณตามขั้นตอนดังนี้^๒

(๑) ค่าความผันแปรรวมจากค่าเบี่ยงเบนของคะแนนแต่ละรายการจากค่าเฉลี่ยรวม แล้วยกกำลังสองและรวมกันหารด้วยจำนวนตัวอย่างทั้งหมดคือนึ่ง

$$\text{สูตร} = \frac{\sum_{i=1}^N (X_{ij} - \bar{X})^2}{N - 1}$$

(๒) ค่าความผันแปรภายในกลุ่มจากค่าเบี่ยงเบนของคะแนนแต่ละรายการจากค่าเฉลี่ยของกลุ่ม นำเอาค่าผันแปรภายในกลุ่มแต่ละกลุ่มมารวมกันให้ครบทุกกลุ่มแล้วหารด้วย $N - K$ กลุ่ม

$$\text{สูตร} = \frac{\sum_{i=1}^{N_1} (X_{i1} - \bar{X}_1)^2 + \sum_{i=1}^{N_2} (X_{i1} - \bar{X}_2)^2 + \dots + \sum_{i=1}^{n_k} (X_{ik} - \bar{X}_k)^2}{n - k}$$

(๓) ค่าการผันแปรระหว่างกลุ่มจากผลต่างระหว่างค่าการผันแปรรวมและค่าการผันแปรภายในกลุ่มหารด้วย $K - 1$

นำค่าของการผันแปรมาเปรียบเทียบกัน หากค่าผันแปรระหว่างกลุ่มสูงกว่าค่าของการผันแปรภายในกลุ่มมากก็แสดงว่ากลุ่มแต่ละกลุ่มก่อให้เกิดความผันแปรแตกต่างกัน ความแตกต่างนี้จะมีนัยสำคัญหรือไม่ตัดสินได้จากกรณีนำไปเปรียบเทียบกับค่าในตารางมาตรฐานหรืออัตราส่วน F.

^๑ดร. สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, วัชชัย อาทรรุระสุข และ พิสิฐ ศุภรียพงษ์, สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓), หน้า ๓๘.

^๒อ้างแล้ว., หน้า ๖๕ - ๗๐.

๔. การหาสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวที่มีการแจกแจงเชื่อมโยงกันโดยไม่คง
 ประมาณค่าเส้นถดถอย (regression line) อาจใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์^๑
 (correlation coefficient)

$$\text{Correlation Coefficient } r_{xy} = \frac{S_{xy}}{S_x \cdot S_y}$$

$$\text{Covariance } S_{xy} = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{n}$$

$$S_x = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n}}$$

$$S_y = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}{n}}$$

๕. ค่าแสดงการกระจายของข้อมูล

การเปรียบเทียบการกระจายของข้อมูลสองกลุ่มหรือมากกว่า แม้ข้อมูลนั้นจะมีหน่วยที่แตกต่างกัน
 หรือมีขนาดไม่เท่ากันก็ตาม หรือข้อมูลมีค่าเฉลี่ยหรือมีเลขคณิตหรือความเบี่ยงเบนมาตรฐานต่างกัน
 เพราะมีหลายกรณีที่ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานนั้นแปรไปด้วยกัน เราจึงเปรียบเทียบ
 การกระจายของข้อมูลโดยอาศัยสัมประสิทธิ์ของความผันแปร^๒ (coefficient of variation = CV)

$$CV = \frac{S.D.}{\bar{x}} \times 100$$

$$\text{เมื่อ } \bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n}}$$

^๑William A. Linder, Statistics: For Students in the Behavioral Science, (Menlo Park, California: The Benjamin Cummings Publishing Company Inc., 1979), pp. 58 - 61.

^๒ดร. จริญญา จันทลักขณา และ อนันต์ชัย เชื้อนครกรม, สถิติเบื้องต้นแบบประยุกต์, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓), หน้า ๔๘.

๕.๘ การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ ๑

ผู้ศึกษาวิจัยตั้งสมมติฐานเอาไว้ว่า " บทบาทของข้าราชการปกครองในการปลูกฝังและพัฒนาอุดมการณ์ทางการเมือง เพื่อสร้างระบอบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นสัมพันธ์กับทัศนคติของตัวข้าราชการเองและความรู้ความเข้าใจและการแสดงออกของประชาชนในท้องถิ่น "

๕.๘.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทัศนคติของข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาค

กข ทัศนคติที่มีต่อการเมืองการปกครองท้องถิ่น

ขอแบบ สอบถาม	เนื้อความ	ผลการวัดทัศนคติ (ค่าเฉลี่ย)	การกระจายของข้อมูล (ค่าความเบี่ยงเบน
๑๕.	ความเห็นที่ว่าถ้าระบบเศรษฐกิจดีแล้วระบบการเมืองจะดีไปด้วย หรือที่พูดกันว่าถ้าท้องอิ่มแล้วประชาธิปไตยก็จะมีตามมา ท่านเห็นด้วยหรือไม่	๓.๖๕	๑๓.๑๒
๑๖.	ถ้าเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนความเดือดร้อนของตนได้มากเท่าใดโอกาสที่จะมีประชาธิปไตยก็มากขึ้นด้วย	๓.๘๒	๑๒.๘๕
๑๒.	ส่วนหนึ่งของการปลูกฝังให้ประชาชนมีความศรัทธาเชื่อมั่นและเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยก็เพื่อที่จะเอาชนะลัทธิคอมมิวนิสต์	๓.๘๓	๑๓.๖๒
๑๓.	การปกครองท้องถิ่นนั้นลักษณะหนึ่งเป็นเรื่องของการเมือง	๑.๘๘	๑๘.๘๒
๑๘.	ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มทางการเมืองในท้องถิ่น	๓.๕๓	๑๓.๑๐
	รวมเฉลี่ย	๓.๒๖	๑๓.๕๕

ข. ทักษะที่คัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ขอแบบ สอบถาม	เนื้อหา	ผลการวัดทัศนคติ (ค่าเฉลี่ย)	การกระจายของกลุ่ม (ค่าความเบี่ยงเบน
๑๗.	ความต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนนอกจากเป็นสิ่งที่ห้ามไม่ได้แล้วยังต้อง ส่งเสริมอีกด้วย	๔.๒๓	๑๔.๖๕
๑๘.	ทัศนคติแบบสายการบังคับบัญชาซึ่งเน้นอำนาจ ระหว่างผู้ที่อยู่เหนือกว่ากับผู้ที่อยู่ใต้อำนาจ เป็นการยากที่จะทำให้คนไทยเข้าไปมีส่วนร่วม ทางการเมือง	๓.๕๐	๑๓.๑๖
๒๑.	ควรให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ตระหนักถึง ความสำคัญของตนเอง	๓.๗๓	๑๓.๓๐
๒๒.	ประชาชนควรจะมีบทบาทในการควบคุม การบริหารองค์การปกครองท้องถิ่น	๔.๕๐	๑๕.๐๐
๒๕.	การกระจายอำนาจจะทำให้ประชาชนใน ท้องถิ่นมีความตื่นตัวทางการเมืองและ เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า การรวมอำนาจ	๔.๕๑	๑๔.๘๖
	รวมเฉลี่ย	๔.๐๓	๑๔.๑๕

ค. ทัศนคติที่มีต่อสถาบันการปกครองท้องถิ่น

ข้อแบบ สอบถาม	เนื้อความ	ผลการวัดทัศนคติ (ค่าเฉลี่ย)	การกระจายของค่า (ค่าความเบี่ยงเบน)
๒๐.	ควรยกย่องให้เกียรติแก่ผู้บริหารองค์การ ปกครองท้องถิ่นและสมาชิกสภาแห่งท้องถิ่น	๔.๘๓	๑๕.๑๘
๒๑.	เมื่อปรากฏว่าคณะเทศมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไม่ชอบ หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่ง ความเสียหายแก่เทศบาลหรือทางราชการ ควรที่จะเสนอให้เทศมนตรีทั้งคณะออกจาก ตำแหน่ง	(๔.๒๑) ๑.๖๘	๑๘.๒๓
๒๕.	ในกรณีที่เห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ แก่จังหวัดหรือเทศบาล ควรที่จะอนุมัติให้มี การประชุมสภาจังหวัดหรือสภาเทศบาล สมัยวิสามัญ	๔.๑๓	๑๘.๕๐
๒๖.	ควรให้ความเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด หรือข้อบังคับสุขาภิบาล ด้วยการลงนามอนุมัติประกาศใช้บังคับ ในเขตท้องถิ่นนั้นทุกครั้งที่ไม่เสนอ	๒.๕๘	๑๑.๕๑
๒๗.	องค์การปกครองท้องถิ่นของไทยยังไม่ค่อย ได้รับความสนใจจากประชาชนถึงผลงาน เท่าใดนัก	๔.๐๕	๑๘.๕๖
	รวมเฉลี่ย	๓.๖๕	๑๓.๕๘

ง. ทัศนคติที่มีต่อการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ท้องถิ่น

ขอแบบ สอบถาม	เนื้อความ	ผลการวัดทัศนคติ (ค่าเฉลี่ย)	การกระจายของกลุ่ม (ค่าความเบี่ยงเบน
๑๘.	ควรส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารองค์การปกครองท้องถิ่น สมาชิกสภาแห่งท้องถิ่น ให้มีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในวิถีทางที่ถูกต้อง	๘.๖๕	๑๓.๓๓
๓๐.	เมื่อชุมชนซึ่งเป็นสมาชิกสภาเข้าหลักเกณฑ์ที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลได้ รัฐบาลควรส่งเสริมให้จัดตั้งเป็นเทศบาล	๘.๓๓	๑๘.๕๑
๒๕.	ถ้ารัฐบาลมีความหวาดระแวงและไม่ไว้วางใจในท้องถิ่น จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นไม่ราบรื่น	๘.๐๑	๑๘.๒๐
๒๗.	กิจการใดที่มีลักษณะ เป็นของท้องถิ่นอย่างแท้จริงแล้ว ควรให้ท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการตัดสินใจกระทำเอง	๘.๒๐	๑๘.๓๘
๓๑.	การเมืองการปกครองท้องถิ่นที่พึงปรารถนา นั้นก็คือรูปการปกครองตนเอง	๘.๓๕	๑๘.๖๗
	รวมเฉลี่ย	๘.๓๓	๑๘.๒๐

๕.๒.๒. ตารางแสดงค่าตัวแปรความรู้ความเข้าใจและการแสดงออกของประชาชนในท้องถิ่น

ข้อคำถาม	ตัวแปรความรู้ความเข้าใจและการแสดงออกของประชาชน	ร้อยละ
๓.	ประชาชนต้องกันรนช่วยเหลือตนเองเพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดไปวันหนึ่ง ๆ จึงยากที่จะทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีเวลาสนใจเกี่ยวกับกิจการบ้านเมือง ซึ่งเป็นเรื่องที่เขาเห็นว่ายังห่างไกลจากตัวเขา	๗๔.๒๘
๔.	คนโดยทั่วไปมองเห็นว่าองค์การปกครองท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับชีวิตเขา ในเรื่องน้ำประปา ไฟฟ้า ถนน การเกิดการตาย การย้ายที่อยู่ เท่านั้น	๖๔.๓๐
๕.	ถ้าคนไทยคิดว่าการ เมืองการปกครองเป็นเรื่องของคนไทยทุกคนแล้ว โอกาสที่ประชาธิปไตยในประเทศไทยจะพัฒนาได้มีมากขึ้น	๕๗.๑๑
๑๖.	ถ้าเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนความ เดือดร้อนของตนได้มากเท่าใด โอกาสที่จะมีประชาธิปไตยก็มาก ขึ้นด้วย	๕๕.๑๗
๒๑.	ควรให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง	๕๗.๑๐

๕.๒.๓ ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นหรือทัศนคติของกลุ่มข้าราชการ
ปกครองที่มีต่อการเมืองการปกครองท้องถิ่น โดยการให้ค่าความคิดเห็นตามแบบสอบถามตอนที่สอง
จำนวน ๒๐ ข้อ เป็นสเกลระดับคะแนนคือ ๕ ๔ ๓ ๒ ๑ ตามลำดับความคิดเห็นตั้งแต่
เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเป็นดังนี้

ความคิดเห็น	ผวจ.	รองผวจ.	ปลัด จ.	นาย อ.	ผู้ตรวจ	ปลัด อ.
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	๓๕	๕๕	๕๕	๘๓๕	๑๐๐	๑,๒๕๕
เห็นด้วย	๘๕	๕๐	๑๐๕	๗๕๗	๑๑๓	๑,๒๘๒
ไม่มีความเห็น	๖	๑๖	๑๑	๕๕	๕	๑๒๕
ไม่เห็นด้วย	๒๘	๓๑	๕๑	๒๕๕	๕๑	๕๐๗
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	๕	๘	๗	๖๐	๑๖	๕๕
รวม	๑๕๓	๒๕๐	๒๒๗	๑,๕๕๕	๒๗๕	๓,๑๕๗
(ไม่ตอบ)	(๓)	—	(๑๓)	(๕)	(๑)	(๖๗)
ค่าเฉลี่ย	๕.๐๐	๓.๕๗	๓.๕๗	๕.๐๕	๓.๘๖	๕.๐๐

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นหรือทัศนคติของข้าราชการปกครองเป็นรายกลุ่ม
จะพบว่า กลุ่มนายอำเภอมีทัศนคติต่อการเมืองการปกครองท้องถิ่นดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ

๕.๒.๔ ตารางความสัมพันธ์ระหว่างอายุของข้าราชการปกครองกับการปลุกฝังให้ประชาชนมีความศรัทธาเชื่อมั่นและเข้าใจในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเพื่อที่จะเอาชนะลัทธิคอมมิวนิสต์

ความนึกเห็น อายุ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ยอดรวม
๒๑ - ๓๐	-	๒	-	๒	๑	(๕)
๓๑ - ๔๐	๑๘	๒๕	-	๑๓	๕	(๖๑)
๔๑ - ๕๐	๔๓	๖๐	๓	๒๐	๕	(๑๓๑)
๕๑ - ๖๐	๕๓	๔๓	๒	๕	๒	(๑๐๕)
ยอดรวม	๑๑๔	๑๓๐	๕	๔๐	๑๓	๓๐๒
จำนวน	๑๑๔	๑๓๐	๕	๔๐	๑๓	๓๐๒
ผลรวมของกำลังสอง	๘,๘๘๒	๒,๐๙๘	๑๓	๒๕๔	๕๕	๑๑,๓๐๒
ผลรวมยกกำลังสอง/ จำนวน	๑๑๔	๑๓๐	๕	๔๐	๑๓	๓๐๒

กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบข้อ ๑๒ จำนวน ๕ คน

ค่าการผันแปรรวม = ๑๑,๓๐๒ - ๓๐๒

= ๑๑,๐๐๐

ค่าการผันแปรระหว่างกลุ่ม = ๑๑๔ + ๑๓๐ + ๕ + ๔๐ + ๑๓ = ๓๐๒

= ๐

ค่าการผันแปรภายในกลุ่ม = ๑๑,๐๐๐ - ๐

= ๑๑,๐๐๐

จากกลุ่มตัวอย่างปรากฏว่าไม่มีการผันแปรระหว่างกลุ่มความนึกเห็นเลย จึงกล่าวได้ว่าอายุที่แตกต่างกันของข้าราชการปกครองไม่มีผลต่อความนึกเห็นเรื่องการปลุกฝังรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยเพื่อเอาชนะลัทธิคอมมิวนิสต์แต่อย่างใด

๕.๒.๕ ตารางความสัมพันธ์ระหว่างอายุราชการในกรมการปกครองกับทัศนคติแบบสายการบังคับบัญชาของข้าราชการซึ่งเน้นเรื่องอำนาจระหว่างผู้ที่อยู่เหนือกว่ากับผู้ที่อยู่ใต้อำนาจบัญชา

ความคิดเห็นอายุราชการ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ยอดรวม
๑ - ๑๐	-	๑๑	๓	๑๑	๕	(๓๕)
๑๑ - ๒๐	-	๓๒	๕	๒๒	๒๕	(๑๐๔)
๒๑ - ๓๐	๕	๒๑	๓	๓๕	๑๖	(๘๐)
๓๑ - ๔๐	-	๗	๑๔	๓๑	๑๖	(๖๘)
๔๑ ปีขึ้นไป	-	๑	-	๕	-	(๖)
ยอดรวม	๕	๗๒	๒๕	๑๒๔	๖๖	๓๐๐
จำนวน	๒๕	๑๒๔	๒๕	๑๒๓	๖	๓๐๕
ผลรวมของกำลังสอง	๒๕	๑,๖๓๖	๒๕๕	๕,๓๕๒	๑,๖๑๘	๗,๕๖๖
ผลรวมกำลังสอง/จำนวน	.๓๖	๕๐.๕	๒๕	๒๒๕.๕๓	๒๖๖	๒๕๖.๐๕

กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบข้อมูลเกี่ยวกับอายุราชการจำนวน ๔ คน ไม่ตอบข้อมูลในข้อ ๑๔ จำนวน ๗ คน

ค่าการผันแปร รวม $\bar{=}$ ๗,๕๖๖ - ๒๙๖.๐๕

$\bar{=}$ ๗,๒๖๙.๙๕

ค่าการผันแปรระหว่างกลุ่ม $\bar{=}$.๓๖ + ๕๐.๕ + ๒๙ + ๒๒๕.๕๓ + ๓๒๖ - ๒๙๖.๐๕

$\bar{=}$ ๗๒๕.๒๕

ค่าการผันแปรภายในกลุ่ม $\bar{=}$ ๗,๒๖๙.๙๕ - ๗๒๕.๒๕

$\bar{=}$ ๖,๕๔๔.๗๑

การผันแปร	ค่าผันแปรกำลังสอง	อัตราความเป็นอิสระ	ค่าผันแปรเฉลี่ย	อัตราส่วน F
ค่าผันแปรรวม	๗,๒๖๙.๙๕	$N - ๑ = ๓๐๓$	-	
ค่าผันแปรระหว่างกลุ่ม	๗๒๕.๒๕	$k - ๑ = ๔$	๑๘๑.๐๖	๘.๒๗
ค่าผันแปรภายในกลุ่ม	๖,๕๔๔.๗๑	$N - k = ๒๙๙$	๒๑.๘๙	

จากค่า F ที่คำนวณได้ ๘.๒๗ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่า F ในตารางที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑ อัตราความเป็นอิสระ ๔ และ ๒๙๙ ตามลำดับ มีค่าเท่ากับ ๓.๓๖ ค่าที่คำนวณได้มากกว่าค่าในตาราง จึงสรุปได้ว่าชาวยุทธการในกรมการปกครองของข้าราชการปกครองมีผลทำให้ทัศนคติของข้าราชการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

๕.๔.๒ ผลการทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่มีกับการแสดงบทบาทในการพัฒนาการ

เมื่อเข้าไปในห้องที่เพื่อพบปะหรือทำงานร่วมกับประชาชน ท่านให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนมากกว่าอย่างอื่น

แมชวาระชากรปกครองมีหน้าที่และภารกิจมาก แต่ก็สามารถออกไปอบรมชี้แจงแก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตยได้บ่อยครั้ง

ใช่ ๖๘	ไม่ใช่ ๖๘
ไม่ใช่ ๒๘	ใช่ ๑๕๒

N = ๓๐๘

df = ๑ ค่า $\chi^2_c = ๘๕.๘๘$ ซึ่งในตารางเมื่อ df = ๑ นัยสำคัญ = .๐๑
ค่า $\chi^2_c = ๖.๖๓$ H_0 จึงมากกว่า H_a ต้องยอมรับ H_0 และเมื่อหาค่า T^2 ก็ได้ = .๑๕
ซึ่งหมายความว่าแมชวาระชากรปกครองจะมีโอกาสเข้าไปในห้องที่ แต่ก็ได้มีบทบาทในการให้การ
เรียนรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตยแก่ประชาชนได้ไม่มากนัก

๕.๔.๔ สรุป

จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างนี้สามารถจะวิเคราะห์และตีความได้ว่า ข้าราชการปกครอง ส่วนภูมิภาคมีทัศนคติที่ต่อการเมืองการปกครองท้องถิ่นหรือมีความศรัทธาเชื่อมั่นในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ มีความเห็นว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยจะช่วยให้ประชาชนชาวไทยมีชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างแน่นอน (๘๗.๗๘%) และวิธีการแบบประชาธิปไตยช่วยแก้ปัญหา ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชนในสังคมได้ดีกว่าวิธีการอื่น (๘๖.๑๘%) อีกทั้งยังเชื่อกันว่าสามารถที่จะ ปลุกฝังและพัฒนาการบอบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในเมืองไทยแบบค่อยเป็นค่อยไปได้ แม้จะต้องอาศัย ระยะเวลาานานหน่อย (๕๒.๘๗%) แต่อย่างไรก็ตามส่วนหนึ่งของการปลุกฝังให้ประชาชนศรัทธาเชื่อมั่น และเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยก็เพื่อที่จะเอาชนละัทธิคอมมิวนิสต์ทวย (๗๘.๘๕%) ระบบเศรษฐกิจ ที่ีจะมีส่วนทำให้ระบบการเมืองก็ตามไปค่วย (๖๘.๘๑%) และข้าราชการปกครองมีความเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นความจำเป็นพื้นฐานของการพัฒนาระบบการปกครองและการพัฒนาทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย (๘๘.๘๖%)

ทางด้านประชาชนนั้นข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคมีความเห็นว่า ประชาชนที่จ้องกินรน ช่วยเหลือตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดไปวันหนึ่ง ๆ จึงเป็นการยากที่จะทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีเวลา สนใจเกี่ยวกับกิจการบ้านเมืองซึ่งเป็นเรื่องที่เขาเห็นว่ายังห่างไกลจากตัวเขา (๗๘.๖๘%) และถ้าสามารถทำให้คนไทยคิดว่าการเมืองการปกครองเป็นเรื่องของเขาทุกคนแล้ว โอกาสที่ประชาธิปไตย จะพัฒนาได้มีมากขึ้น (๘๗.๑๑%) แต่ข้าราชการปกครองมีหน้าที่และภารกิจมาก การที่จะออกไปอบรม ชี้แจงแก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตยจึงไม่สามารถกระทำบ่อยครั้งนัก (๕๗.๕๖%) ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อข้าราชการปกครองเข้าไปในท้องที่เพื่อพบปะหรือทำงานร่วมกับประชาชนก็มักจะแก้ปัญหา ทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าที่จะให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน (๖๘.๗๘%) ข้าราชการ จึงมีความเห็นว่าสถาบันที่จะทำหน้าที่เผยแพร่อุดมการณ์และแนววิธิปฏิบัติตามอุดมการณ์ทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตยให้แก่กลุ่มชนต่าง ๆ ในท้องถิ่นยอมรับเอาเป็นหลักการดำเนินชีวิตที่ดีที่สุดคือสถาบันการศึกษา (๖๘.๕๘%) แต่ข้าราชการปกครองก็มีบทบาทที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ทัศนคติ ความเชื่อใจ ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมากเหมือนกัน

บทบาทของข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคในการปลูกฝังและพัฒนาคุณภาพการทางการเมือง เพื่อเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นก็โดย

(๑) การประชุม อบรม ข้าราชการ ครู กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน รวมทั้งทำตนเป็นตัวอย่างด้วย (๕๒.๑๐%)

(๒) แสดงบทบาทผ่านองค์การปกครองท้องถิ่น การจัดตั้งกลุ่มและองค์กรขึ้นมา (๑๖.๐๗)

(๓) ทำงานร่วมกับประชาชน ให้ประชาชนรับรู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของท้องถิ่น รวมทั้งเร่งเร้าให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นด้วย (๑๐.๘๓%)

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นนี้จึงมีลักษณะที่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้เขียนได้ตั้งเอาไว้ กล่าวคือ ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคเห็นว่าตนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการเมือง การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยและการปกครองท้องถิ่นเป็นอย่างดี ทักษะหน้าที่มีต่อการปกครองท้องถิ่นจึงค่อนข้างดีตามไปด้วย ในทางตรงข้ามข้าราชการปกครองเห็นว่า ประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองและขาดความพร้อมที่จะเป็นประชาธิปไตย จึงควรจะเป็นหน้าที่ของตนในการแสดงบทบาทด้านการปลูกฝังและพัฒนาคุณภาพการทางการเมืองเพื่อสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชนบท บทบาทที่โดดเด่นของข้าราชการปกครองจึงมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของตัวข้าราชการเองและความรู้ความเข้าใจ และการแสดงออกของประชาชนดังกล่าว

๕.๓ การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ ๒

สมมติฐานข้อนี้ที่ว่า "บทบาทของข้าราชการปกครองในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยการกระตุ้นจิตใจนั้นสัมพันธ์กับการมองเห็นความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นและการให้โอกาสแก่ประชาชนในท้องถิ่น"

๕.๓.๑ ตารางแสดงค่าตัวแปรการมองเห็นความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นและการให้โอกาสแก่ประชาชนในท้องถิ่น

ข้อความ	ตัวแปรการมองเห็นความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น	การยอยละ
๗.	การปกครองท้องถิ่นเป็นความจำเป็นพื้นฐานของการพัฒนา	๕๕.๘๖
๓๑.	ระบอบการปกครองและการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย การเมืองการปกครองท้องถิ่นที่พึงปรารถนาคือรูปของ การปกครองตนเอง	๕๓.๕๘
๑๕.	ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารองค์การปกครองท้องถิ่น สมาชิกสภา แห่งท้องถิ่นให้มีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในวิถีทางที่ถูกต้อง	๕๗.๗๕
๑๔.	ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มทางการเมืองในท้องถิ่น	๖๕.๖๐
๒๒.	ประชาชนควรมีบทบาทในการควบคุมการบริหารองค์การ ปกครองท้องถิ่น	๕๕.๒๒
๒๗.	กิจการใดที่มีลักษณะเป็นเรื่องของท้องถิ่นอย่างแท้จริงแล้ว ควรให้ท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการตัดสินใจกระทำเอง	๖๕.๖๐

๕.๓.๒ ตารางแสดงบุคคลที่มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ทศนคติ ความเชื่อต่าง ๆ ของประชาชนในท้องถิ่น โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ (ข้อ ๓๕)

อันดับที่	บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงของประชาชนในท้องถิ่น
๑.	ข้าราชการปกครองในท้องถิ่น
๒.	กำนันผู้ใหญ่บ้าน
๓.	พระภิกษุสงฆ์
๔.	ครู ข้าราชการทั่วไป กลุ่มเพื่อนบ้าน
๕.	สมาชิกสภาองค์การปกครองท้องถิ่น
๖.	ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น

๕.๓.๓ ตารางแสดงสาเหตุหรือมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
สมัชชอสภาจังหวัด สมัชชสภาเทศบาล และสมัชชคณะกรรมการสุขาภิบาลที่มาจากกาเลือกตั้ง
โดยเรียงลำดับดังนี้ (ข้อ ๓๖)

อันดับที่	มูลเหตุจูงใจหรือสาเหตุ
๑.	ต้องการให้ญาติหรือพรรคพวกของตนได้รับตำแหน่ง
๒.	จากการหาเสียงหรือการขอร้องของผู้สมัครรับเลือกตั้ง
๓.	ได้รับการขอร้องจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง
๔.	ได้รับสินจ้างรางวัลหรืออิทธิพลบีบบังคับ
๕.	ต้องการที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งของตน
๖.	ไม่ทราบสาเหตุ
๗.	การพนัน

๕.๓.๘ ตารางแสดงสาเหตุที่มีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในเกณฑ์ต่ำโดยเรียงลำดับดังนี้

อันดับที่	สาเหตุ
๑.	ประชาชนเห็นว่าการเลือกตั้งไม่ใช่เรื่องสำคัญ
๒.	ประชาชนมิได้อยู่ในภูมิลำเนาในขณะที่มีการเลือกตั้ง
๓.	ประชาชนไม่ชอบผู้สมัครรับเลือกตั้ง
๔.	การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งไม่ทั่วถึง
๕.	มีปัญหาเรื่องหน่วยเลือกตั้งหรือสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง
๖.	ประชาชนเกรงว่าจะเสียเวลาประกอบอาชีพ

๕.๓.๕ ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของข้าราชการกับความคิดเห็นเรื่องการปกครองท้องถิ่นลักษณะหนึ่งเป็นรองของการเมือง

ความคิดเห็น ระดับการศึกษา	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ยอดรวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	๓	๔	๕๘	๑๒	(๘๑)
ปริญญาตรี	๑	๑๒	๑	๘๕	๕๖	(๑๕๕)
ปริญญาโท	-	๒	๑	๓๕	๓๓	(๗๑)
ยอดรวม	๑	๒๑	๖	๑๘๘	๙๕	๓๐๕
จำนวน	๑	๒๒	๖	๑๘๓	๙๖	๓๐๘
ผลรวมของกำลังสอง	๑	๑๕๓	๑๘	๑๒,๕๑๐	๓,๖๒๕	๑๖,๘๒๐.๐๑
ผลรวมยกกำลังสอง/จำนวน	๑	๒๐.๐๔	๖	๑๘๑	๕๕.๐๑	๓๐๒.๐๒

กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบข้อมูลเกี่ยวกับระดับการศึกษาจำนวน ๓ คน และไม่ตอบข้อมูลในข้อ ๑๓ จำนวน ๓ คน

- ค่าการผันแปรรวม = ๑๖,๘๒๐.๐๑ - ๓๐๒.๐๒
- = ๑๖,๕๑๗.๙๙
- ค่าการผันแปรระหว่างกลุ่ม = ๑ + ๒๐.๐๔ + ๖ + ๑๘๑ + ๕๕.๐๑ - ๓๐๒.๐๒
- = ๐.๐๓
- ค่าการผันแปรภายในกลุ่ม = ๑๖,๕๒๐.๐๑ - ๐.๐๓
- = ๑๖,๕๑๙.๙๘

การผันแปร	ค่าผันแปรยกกำลังสอง	อัตราความเป็นอิสระ	ค่าผันแปรเฉลี่ย	อัตราส่วน F
ค่าผันแปรรวม	๑๒,๕๑๓.๕๕	$N - 1 = ๓๐๓$	-	
ค่าผันแปรระหว่างกลุ่ม	.๐๓	$k - 1 = ๔$	.๐๐๗๕	.๐๐๐๑
ค่าผันแปรภายในกลุ่ม	๑๒,๕๑๓.๕๕	$N - k = ๓๐๓$	๔๒.๓๑	

จากค่า F ที่คำนวณได้ .๐๐๐๑ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่า F ในตารางที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑ อัตราความเป็นอิสระ ๔ และ ๓๐๓ ตามลำดับ มีค่าเท่ากับ ๓.๗๖ ค่าที่คำนวณได้น้อยกว่าค่าในตาราง จึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของข้าราชการปกครองไม่มีส่วนทำให้ความคิดเห็นเรื่องการปกครองท้องถิ่นมีลักษณะเป็น เรื่องของการเมืองแต่อย่างใด

๕.๓.๖ ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งกับการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มทางการ เมืองในท้องถิ่น

ความคิดเห็น ระยะเวลา	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ยอดรวม
ต่ำกว่า ๑ ปี	-	๓	๑	๒๓	๑๕	(๕๕)
๑ - ๒	๑	๑๒	๓	๓๓	๑๕	(๖๓)
๓ - ๕	๑	๖	๕	๑๕	๑๓	(๓๙)
๕ - ๖	-	-	๓	๑๕	๑๓	(๓๑)
๗ - ๘	-	๖	๑	๕	๕	(๒๐)
๙ - ๑๐	๑	๕	-	๕	๒	(๑๓)
๑๑ ปีขึ้นไป	๕	๒๐	๕	๓๕	๑๕	(๘๐)
ยอดรวม	๓	๕๖	๒๑	๑๕๒	๘๐	๓๐๖
จำนวน	๓๓	๑๒๓	๒๑	๓๑	๑๐	๓๐๖
ผลรวมของกำลังสอง	๑๕	๒๕๐	๑๑๓	๓,๖๖๖	๑,๑๕๐	๕,๕๘๔
ผลรวมกำลังสอง/จำนวน	๐.๖๓	๒๐.๖๕	๒๑	๒๘๕	๖๕๐	๓๐๖

กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบข้อมูลข้อ ๑๕ จำนวน ๕ คน

ค่าการผันแปรรวม = ๕,๕๘๔ - ๓๐๖

= ๕,๒๗๘

ค่าการผันแปรระหว่างกลุ่ม = ๐.๖๓ + ๒๐.๖๕ + ๒๑ + ๒๘๕ + ๖๕๐ - ๓๐๖

= ๖๖๕.๓๓

ค่าการผันแปรภายในกลุ่ม = ๕,๒๗๘ - ๖๖๕.๓๓

= ๔,๖๑๒.๖๗

การผันแปร	ค่าผันแปรกำลังสอง	อัตราความเป็นอิสระ	ค่าผันแปรเฉลี่ย	อัตราส่วน F
ค่าผันแปรรวม	๕,๒๘๖	$N - ๑ = ๓๐๕$	-	-
ค่าผันแปรระหว่างกลุ่ม	๖๖๔.๓๒	$k - ๑ = ๔$	๑๖๖.๐๘	๑๐.๘๑
ค่าผันแปรภายในกลุ่ม	๔,๖๒๑.๖๘	$N - k = ๓๐๑$	๑๕.๓๕	

จากค่า F ที่คำนวณได้ ๑๐.๘๑ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่า F ในตารางที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑ อัตราความเป็นอิสระ ๔ และ ๓๐๑ ตามลำดับ มีค่าเท่ากับ ๓.๓๖ ค่าที่คำนวณได้มากกว่าค่าในตาราง จึงสรุปได้ว่า ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งของข้าราชการปกครอง จะมีส่วนทำให้การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มทางการเมืองในท้องถิ่นที่แตกต่ากันอย่างมีนัยสำคัญ

๕.๓.๗ ผลการทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเรื่องการปกครองท้องถิ่น มีลักษณะเป็นเรื่องของการเมืองกับบทบาทในการส่งเสริมการเมืองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นลักษณะหนึ่ง
เป็นเรื่องของการเมือง

ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง
กลุ่มทางการเมืองในท้องถิ่น

เห็นด้วย ๒๑๖	ไม่เห็นด้วย ๘
ไม่เห็นด้วย ๘๘	เห็นด้วย ๑๗

$N = ๒๔๑$

$df = ๑$ ค่า $\chi^2 = ๘๓.๑๗$ ซึ่งในตารางเมื่อ $df=๑$ นัยสำคัญ $.๐๑$
ค่า $\chi^2 = ๖.๖๓$ H_0 จึงมากกว่า H_a ยอมรับ H_0 และเมื่อหาค่า T^2 ก็ได้เท่ากับ $.๑๕$
ซึ่งหมายความว่า ถึงแม้ว่าราชการปกครองจะมีความเห็นว่าควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่ม
ทางการเมืองในท้องถิ่น แต่การปกครองท้องถิ่นก็ไม่ควรที่จะมีลักษณะเป็นเรื่องของการเมืองมากนัก

๕.๕.๒ สรุป

จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างนี้สามารถวิเคราะห์และตีความได้ว่า ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคมีความเห็นว่า การปกครองท้องถิ่นนั้นควรจะมีลักษณะเป็น "การบ้าน" หรือการปกครองมากกว่าที่จะเป็นเรื่องของการเมือง (๘๕.๓๕%) แต่ความต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำได้ (๕๑.๓๕%) การส่งเสริมการปกครองก็อาจให้มีการจัดตั้งกลุ่มทางการเมืองในท้องถิ่น (๖๕.๖๐%) ถึงกระนั้นก็ตามทัศนคติแบบสายการบังคับบัญชาซึ่งเน้นอำนาจระหว่างผู้ที่อยู่เหนือกว่ากับผู้ที่อยู่ใต้อำนาจยังคงมีอยู่ ซึ่งทำให้คนไทยเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ยาก (๖๓.๐๕%) ประกอบกับคนไทยโดยทั่วไปมักจะเห็นว่าไม่ควรที่จะแสดงความคิดเห็นโต้แย้งผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่สูงกว่า แต่ข้าราชการปกครองก็พยายามแก้ไขความรู้สึกเช่นนี้ด้วยการเปิดโอกาสให้แก่ประชาชนมากขึ้น ให้ความเป็นกันเองกับประชาชนเพื่อเขาจะได้กล้าแสดงออก (๖๗.๕๒%) ส่วนความเชื่อของประชาชนที่ว่า การเมืองเป็นเรื่องของคนในเมืองหรือเจ้านายผู้มีอำนาจเท่านั้น ข้าราชการส่วนท้องถิ่นน่าจะเกี่ยวข้องด้วย ข้าราชการปกครองมีความเห็นว่าควรให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาแห่งท้องถิ่นบ่อยครั้งเข้า (๘๗.๕๕%) รวมทั้งให้คำชี้แจงแก่ประชาชนเพื่อให้เขาเข้าใจให้ถูกต้อง (๘๕.๖๖%) ก็สามารถที่จะแก้ความรู้สึกความเชื่อเช่นนี้ให้ถูกต้องได้

ข้าราชการปกครองมีความเห็นว่าแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดซึ่งทำให้ประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกคณะกรรมการ สุขาภิบาลที่มาจาก การเลือกตั้ง คือ ประชาชนต้องการที่จะให้ญาติหรือพรรคพวกของตนได้รับตำแหน่ง ส่วนสาเหตุที่ทำให้มีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในเกณฑ์ต่ำก็คือ ประชาชนเห็นว่า การเลือกตั้งไม่ใช่เรื่องสำคัญ สำหรับความรู้สึกของประชาชนที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้วอ้างว่าไม่รู้ว่าจะไปเลือกตั้งทำไม เลือกหรือไม่เลือกก็มีผลเท่ากัน ข้าราชการปกครองมีความเห็นว่าควรให้เจ้าหน้าที่ออกไปชี้แจงให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกตั้งถนัดการเลือกตั้งทุกครั้งก็จะแก้ไขความรู้สึกเช่นนี้ได้ (๕๖.๓๓%)

บทบาทของข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคที่จะทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้เข้าถึง
ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการการเมืองการปกครองท้องถิ่นก็โดย

- (๑) ให้ความรู้ ชี้แนะให้เห็นถึงสิทธิและหน้าที่อันพึงปฏิบัติ สร้างความสำนึก รวมทั้ง
ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ควรจะได้รับจากการเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการการเมือง (๒๘.๒๗%)
- (๒) ทำให้ประชาชนเห็นว่าการเมืองการปกครองเป็นของเขา ให้เขาร่วมกันคิดร่วมกัน
แก้ปัญหา และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นให้มากที่สุด (๒๑.๒๒%)

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นนี้จึงมีลักษณะที่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้เขียนกำหนดไว้
กล่าวคือ ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคเห็นว่าประชาชนในชนบทมีความสำนึกทางการเมือง
ต่ำมากและขาดความรู้สึกลงในประสิทธิภาพทางการเมือง ประชาชนในชนบทโดยทั่วไปจึง
มีความรู้สึกเฉื่อยเฉื่อยต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงจำเป็นต้องให้การศึกษอบรม
และกระตุ้นจิตใจให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น
ต้องชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเมืองการปกครองท้องถิ่น ข้าราชการปกครองคาดคิด
ว่าจะพยายามให้โอกาสแก่ประชาชนได้ เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น
ในช่องทางอื่น ๆ มากขึ้นคว้นนอกจากการเลือกตั้งซึ่งมีอยู่อย่างทั่วไปแล้ว การที่ประชาชน
มองไม่เห็นความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นทำให้ข้าราชการปกครองต้องมีบทบาทในการ
กระตุ้นให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นมากขึ้น

๕.๘ การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ ๓

สมมติฐานข้อนี้มีชื่อว่า "บทบาทของข้าราชการปกครองในการเสริมสร้างเสถียรภาพให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นนั้นสัมพันธ์กับความเป็นสถาบันทางการเมืองขององค์การปกครองท้องถิ่น"

๕.๘.๑ ตารางแสดงค่าตัวแปรความเป็นสถาบันทางการเมืองขององค์การปกครองท้องถิ่น

ข้อคำถาม	ตัวแปร ความเป็นสถาบันทางการเมืองขององค์การปกครองท้องถิ่น	ค่าร้อยละ
๒๓.	องค์การปกครองท้องถิ่นได้รับความสนใจจากประชาชนถึงผลงาน	๘.๓๖
๓.	ประชาชนในท้องถิ่นเรียกร้องให้ท่านนั้นท่านนี้จากองค์การปกครองท้องถิ่นมากกว่าทางหน่วยราชการส่วนกลาง	๑๒.๒๒
๘.	คนไทยโดยทั่วไปมองเห็นว่าองค์การปกครองท้องถิ่นมิได้เกี่ยวข้องกับชีวิตของเขาเฉพาะเรื่องน้ำประปา ไฟฟ้า ถนน การเกิดการตายเท่านั้น	๓๐.๕๕
๒๐.	ยกย่องให้เกียรติแก่ผู้บริหารองค์การปกครองท้องถิ่นและสมาชิกสภาแห่งท้องถิ่นในฐานะอันควร	๕๓.๑๑
๒๑.	ประชาชนควรจะมีบทบาทในการควบคุมการบริหารองค์การปกครองท้องถิ่น	๕๕.๒๒
๒๓.	กิจการไฟฟ้ที่มีลักษณะเป็นเรื่องของท้องถิ่นอย่างแท้จริงแล้ว ควรให้ท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการตัดสินใจกระทำเอง	๘๓.๕๖
๒๕.	ในกรณีที่เห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่จังหวัดหรือเทศบาล ควรที่จะอนุมัติให้มีการประชุมสภาจังหวัดหรือสภาเทศบาลสมัยวิสามัญ	๕๐.๐๓

ข้อคำถาม	ตัวแปรความเป็นสถาบันทางการ เมืองขององค์การปกครองท้องถิ่น	ค่าร้อยละ
๒๖.	ควรให้ความเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติ ขอบัญญัติจังหวัด หรือ ขอบัญชีสุขาภิบาลควยการลงนามอนุมัติประกาศใช้บังคับในเขต ท้องถิ่นทุกครั้งี่เสนอมา	๘๖.๑๒
๒๘.	เมื่อปรากฏว่าคณะเทศมนตรีปฏิบัติหน้าที่มีชอบหรือมีความประพฤติ ในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่เทศบาลหรือทางราชการ ไม่ควรที่จะเสนอให้เทศมนตรีที่ังคณะออกจากตำแหน่ง	๘๗.๗๒
๓๐.	เมื่อชุมชนซึ่งเป็นสุขาภิบาลเข้าหลักเกณฑ์ที่จะยกฐานะเป็นเทศบาล ได้ รัฐบาลควรที่จะส่งเสริมให้มีการจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาล	๘๑.๐๐

๕.๔.๒ ผลการทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจในการถอดถอนผู้บริหาร
องค์การปกครองท้องถิ่นกับความประพฤติปฏิบัติของผู้บริหารองค์การปกครองท้องถิ่น

เมื่อปรากฏว่าคณะเทศมนตรีปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย
แก่เทศบาลหรือทางราชการ ควรจะเสนอให้เทศมนตรี
ทั้งคณะออกจากตำแหน่ง

ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาค
ควรจะมีอำนาจถอดถอนผู้บริหาร
องค์การปกครองท้องถิ่นที่มาจาก
การเลือกตั้ง

เห็นด้วย ๑๓๔	ไม่เห็นด้วย ๘
ไม่เห็นด้วย ๕๑	เห็นด้วย ๑๘

N = ๒๑๑

$df = ๑$ ค่า $X^2_c = ๑๐.๘๕$ ซึ่งในตารางเมื่อ $df = ๑$ นัยสำคัญ $.๐๑$
ค่า $X^2_c = ๖.๖๓$ H_0 ซึ่งมากกว่า H_a จึงยอมรับ H_0 และเมื่อหาค่า T^2 ก็ได้เท่า $.๐๓$
ซึ่งหมายความว่า เมื่อผู้บริหารองค์การปกครองท้องถิ่นที่มาจากเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแล้ว ข้าราชการปกครองก็ควรมีอำนาจ
ถอดถอนบ้างตามควรแก่กรณี

๕.๖.๖ สรุป

จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างนี้สามารถที่จะวิเคราะห์และตีความได้ว่า การที่ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคซึ่งดำรงตำแหน่งฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองท้องถิ่นมักจะมีทัศนคติที่ตามนโยบายของส่วนกลางมากกว่าที่จะคำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่นก็เพราะส่วนกลางไม่กระจายอำนาจอย่างจริงจัง รวมทั้งส่วนกลางมีอำนาจให้ศูนย์ให้โทษแก่ข้าราชการผู้นั้นได้ (๔๔.๓๓%) ประชาชนในท้องถิ่นมักจะเรียกร้องให้ท่านนั้นท่านนั้นจากหน่วยรัฐบาลกลางหรือทางราชการมากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๔๕.๕๓%) องค์กรปกครองท้องถิ่นของไทยยังไม่ค่อยได้รับความสนใจจากประชาชนถึงผลงานเท่าใด (๔๗.๗๘%) ยิ่งไปกว่านั้นคนทั่วไปยังมองเห็นว่าองค์กรปกครองท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับชีวิตของเขาในเรื่องน้ำประปา ไฟฟ้า ถนน การเกิดการตาย การย้ายที่อยู่เท่านั้น (๖๔.๓๐%) ข้าราชการปกครองจึงต้องจับบทบาทในการทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง (๕๗.๑๐%) ให้ประชาชนได้มีบทบาทในการควบคุมการบริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น (๕๔.๖๒%) กิจกรรมใดที่มีลักษณะ เป็นเรื่องของท้องถิ่นอย่างแท้จริงแล้วควรรีให้ท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการตัดสินใจกระทำเอง (๕๗.๕๖%) ควรส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ให้มีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นที่ถูกต้อง (๕๗.๗๕%) รวมทั้งควรยกย่องให้เกียรติแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นและสมาชิกสภาแห่งท้องถิ่นในฐานะอันควร (๕๗.๑๑%)

เกี่ยวกับเรื่องความเป็นสถาบันทางการเมืองขององค์กรปกครองท้องถิ่น ข้าราชการปกครองเห็นว่าข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคควรมีอำนาจถอดถอนผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งเป็นบางครั้งบางคราวตามความเหมาะสม (๕๗.๖๔%) โดยเฉพาะในกรณีที่ปรากฏว่าคณะเทศมนตรีปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือมีความประพฤติในทางที่ไม่นำมาซึ่งความดีความชอบแก่เทศบาลหรือทางราชการ (๕๗.๑๔%) ควรให้ความเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติ ข้อบังคับจังหวัดหรือข้อบังคับสุขาภิบาลแล้วแต่ความเหมาะสม ในกรณีนี้เห็นว่าเป็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่จังหวัดหรือเทศบาลควรมีการประชุมสภาสมัยวิสามัญ (๕๐.๐๓%) ในเรื่องอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาท้องถิ่นข้าราชการปกครองมีความเห็นว่าควรจะให้สมาชิกสภาจังหวัดมีอำนาจหน้าที่มากขึ้น แต่มีเงื่อนไขว่าต้องมีความสำนึกและรับผิดชอบในหน้าที่ คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว และไม่ก้าวถ่างฝ่ายบริหารซึ่งเป็นข้าราชการประจำที่ได้รับการแต่งตั้ง (๖๓.๕๕%)

บทบาทของข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคในการพัฒนาการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นคือ

(๑) อบรม ชี้แจง ชักจูง ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย สอนให้ประชาชนปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยทำกันเอง ควบคุมกันเอง เพื่อสนองความต้องการของรวมทั้งทำตนเป็นตัวอย่าง เป็นผู้นำทางความคิดและการกระทำ (๓๒.๑๕%)

(๒) ส่งเสริมให้มีการปกครองท้องถิ่นอย่างจริงจัง ส่งเสริมสมรรถนะทางการบริหาร รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาท้องถิ่นและประชาชนในการบริหารงาน (๑๒.๘๖%)

(๓) ปรับปรุงแนวความคิดของข้าราชการให้เข้าใจถึงการปกครองท้องถิ่นให้ถูกต้อง และเป็นเพียงที่ปรึกษาเท่านั้น (๘.๖๘%)

(๔) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้มากที่สุด (๖.๗๖%)

(๕) ควบคุมองค์การปกครองท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย (๓.๘๖%)

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นจึงมีลักษณะที่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้เขียนได้ตั้งเอาไว้ กล่าวคือ ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคมีความเห็นว่าประชาชนทั่วไปไม่เห็นความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น เพราะไม่สามารถสนองต่อความต้องการของคนได้พอเพียงถึงขนาดองค์การปกครองท้องถิ่นเองก็ถูกควบคุมอย่างเข้มงวดจนทำให้มีอำนาจปกครองตนเองน้อยมาก นักการเมืองท้องถิ่นก็มักจะอาศัยองค์การปกครองท้องถิ่นเป็นที่เล่นการเมืองเพื่อได้เต้ากว่าไปสู่การเมืองระดับชาติในโอกาสต่อไป ความขัดแย้งทางการเมืองการบริหารในกิจการของท้องถิ่น ยังปรากฏให้เห็นเนื่อง ๆ นักการเมืองท้องถิ่นซึ่งได้รับผลตอบแทนตามที่ทางราชการน้อยมากจึงต้องอาศัยตำแหน่งหน้าที่ที่มีอยู่มาแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนเสียมาก สิ่งเหล่านี้ทำให้ความเป็นสถาบันทางการเมืองขององค์การปกครองท้องถิ่นมีอยู่น้อยมาก ข้าราชการปกครองจึงมีความรู้สึกปรารถนาดีต่อการปกครองท้องถิ่นอยากให้ความร่วมมือเมื่อมีเสถียรภาพโดยการควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย แต่บทบาทในการควบคุมเพื่อสร้างเสถียรภาพทางการเมือง ความเป็นสถาบันทางการเมืองมีลักษณะที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน ดังนั้นเมื่อข้าราชการปกครองให้ความสำคัญต่อเสถียรภาพทางการเมืองความเป็นสถาบันทางการเมืองขององค์การปกครองท้องถิ่นจึงมีน้อยลงไปเป็นสัดส่วนกัน

๕.๕ การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ ๔

สมมติฐานข้อนี้มีอยู่ว่า "บทบาทของข้าราชการปกครองในการสนับสนุนความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจเพื่อนำไปสู่การกระจายอำนาจการบริหารและการปกครองนั้นสัมพันธ์กับนโยบายของรัฐบาลและความพร้อมในการปกครองตนเองของท้องถิ่น"

๕.๕.๑ ตารางแสดงค่าตัวแปร เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลต่อการปกครองท้องถิ่น

ข้อคำถาม	ตัวแปร เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลต่อการปกครองท้องถิ่น	ค่าร้อยละ
๒๘.	ถ้ารัฐบาลมีความหวาดระแวงและไม่ไว้วางใจในท้องถิ่นจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นไม่ราบรื่น	๘๖.๘๑
๓๐.	เมื่อชุมชนซึ่งเป็นสุขาภิบาลเข้าหลักเกณฑ์ที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลได้ รัฐบาลควรส่งเสริมให้จัดตั้งเป็นเทศบาล	๘๑.๐๐
๔๔.	ควรจัดตั้งสุขาภิบาลในท้องถิ่นที่มีความเจริญพอสมควรเพราะในโอกาสต่อไปสามารถที่จะขยายความเจริญออกไปจนจัดตั้งเป็นเทศบาลได้	๗๖.๐๓

๕.๕.๒ ตารางแสดงความพร้อมในการปกครองตนเองของท้องถิ่น

ข้อคำถาม	ความพร้อมในการปกครองตนเอง	ร้อยละ
๔๘.	ประชาชนพร้อมที่จะปกครองตนเองหรือยัง - ยังไม่พร้อม - พร้อมแล้ว - พร้อมเพียงบางส่วนบางพื้นที่	๕๕.๖๓ ๒๒.๘๓ ๑๑.๒๕
๓๖.	การที่องค์การปกครองท้องถิ่นไม่อาจจะจัดได้ว่าเป็นสถาบันทาง การ เมืองในระดับท้องถิ่นได้เพราะ - องค์การปกครองท้องถิ่นยังไม่มีขีดความสามารถ สูงพอในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและ สนองตอบความต้องการ ของประชาชนในท้องถิ่น รัฐบาลกลางจึงเข้ามาแทรกแซงควบคุม - องค์การปกครองท้องถิ่นขาดความเป็นอิสระในการ บริหารงานเนื่องจากส่วนกลางมีอำนาจควบคุม มากเกินไป	๓๕.๒๓๓ ๓๑.๕๑
๕๐.	ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่น - เกิดจากประชาชน - เกิดจากองค์การปกครองท้องถิ่น - เกิดจากนโยบายรัฐบาล - เกิดจากระบบราชการ	๒๕.๕๘ ๒๒.๑๘ ๑๗.๖๘ ๖.๗๕

๕.๕.๓ ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นระหว่างบทบาทที่มีอยู่กับบทบาทที่คาดหวัง
ของข้าราชการที่มีต่อการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่น

เมื่อมีโอกาสเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งหน้าที่สูงขึ้น
พอที่จะกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นได้
ท่านยังถือว่าแนวความคิดเกี่ยวกับการกระจาย
อำนาจนั้นสำคัญอยู่

เคยเรียกร้องให้มีการกระจาย
อำนาจให้แก่องค์การปกครอง
ท้องถิ่น

ใช่ ๑๕๑	ไม่ใช่ ๕
ไม่ใช่ ๖๒	ใช่ ๑๗

$N = ๒๓๕$

$df = ๑$ ค่า $X_c^2 = ๒๕.๐๐$ ซึ่งในตารางเมื่อ $df = ๑$ นัยสำคัญ $.๐๑$
ค่า $X_c^2 = ๖.๖๓$ H_0 ซึ่งมากกว่า H_a จึงยอมรับ H_0 และเมื่อหาค่า T^2 ก็ได้เท่ากับ $.๐๕$
ซึ่งหมายความว่า แม้ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคจะเคยเรียกร้องให้มีการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่น แต่เมื่อมีโอกาสเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งหน้าที่สูงขึ้นพอที่จะ
กระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นได้ บทบาทในการกระจายอำนาจให้แก่
องค์การปกครองท้องถิ่นก็มีไม่มากนัก

๕.๓.๒ สรุป

จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างนี้สามารถที่จะวิเคราะห์และตีความได้ว่า การที่องค์การปกครองท้องถิ่นของไทยยังไม่อาจที่จะจัดได้ว่าเป็นสถาบันทางการเมืองในระดับท้องถิ่นได้ก็เพราะองค์การปกครองท้องถิ่นยังไม่มีขีดความสามารถที่สูงพอในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น รัฐบาลกลางจึงจำเป็นต้องเข้ามาแทรกแซงควบคุม (๓๕.๒๓%) องค์การปกครองท้องถิ่นขาดความเป็นอิสระในการบริหารงานเนื่องจากส่วนกลางมีอำนาจควบคุมมากเกินไป (๓๑.๕๑%) องค์การปกครองท้องถิ่นได้รับผลกระทบกระเทือนมาจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับชาติมากจนขาดความต่อเนื่อง (๑๕.๕๘%) ความสับสนของประชาชนเกี่ยวกับเรื่องการปกครองท้องถิ่นกับการปกครองส่วนภูมิภาคนั้น ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคมีความเห็นว่าเป็นเรื่องหลักเลี้ยวลำบากเพราะข้าราชการปกครองต้องมีหน้าที่รับผิดชอบเป็นทั้งข้าราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นในเวลาเดียวกัน ดังนั้นควรจะให้มีการกระจายอำนาจอย่างจริงจัง (๕๕.๕๖%)

เกี่ยวกับเรื่องการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นนั้น ข้าราชการปกครองก็เคยเรียกร้อง (๒๘.๓๑%) และเมื่อได้มีโอกาสเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งหน้าที่สูงขึ้นพอที่จะกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นได้ การกระจายอำนาจก็ควรจะทำ (๘๗.๑๗%) ข้าราชการปกครองมีความเห็นว่าถ้ารัฐบาลมีความหวัหระแวงไม่ไว้วางใจในท้องถิ่นแล้ว จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นไม่ราบรื่น (๘๓.๖๐%) การกระจายอำนาจจะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความตื่นตัวทางการเมืองและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นกว่าการรวมอำนาจ (๕๕.๕๐%) การเมืองการปกครองท้องถิ่นที่พึงปรารถนาที่สุดคือรูปของการปกครองตนเอง (๕๓.๕๘%)

ทางด้านความพร้อมในการปกครองตนเองนั้น ข้าราชการปกครองมีความเห็นว่า ประชาชนยังไม่พร้อม (๕๕.๖๓%) ทั้งนี้เพราะมีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางการเมือง การปกครองท้องถิ่นของไทยหลายประการกล่าวคือ เกิดจากทางด้านประชาชน (๒๕.๕๘%) เกิดจากทางด้านองค์การปกครองท้องถิ่น (๒๖.๑๘%) เกิดจากนโยบายของรัฐบาล (๑๗.๖๘%) และเกิดจากระบบราชการ (๖.๗๕%) แนวโน้มในอนาคตของการปกครองท้องถิ่นของไทยนั้น ข้าราชการปกครองคาดคิดว่าคงจะดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เรื่อยๆ (๑๖.๗๕%) และควรจะมีอำนาจให้แก่ท้องถิ่นอย่างเด็ดขาดจริงจัง (๑๘.๓๓%) ท้องที่ใดมีความเจริญพอสมควรก็ให้จัดตั้งขึ้นเป็นสุขาภิบาลเพราะในโอกาสต่อไปสามารถที่จะขยายความเจริญออกไปจนสามารถจัดตั้งเป็นเทศบาลได้ และเมื่อชุมชนซึ่งเป็นสุขาภิบาลเข้าหลักเกณฑ์ที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลได้ รัฐบาลก็ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเป็นเทศบาล (๕๑.๐๐%)

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นมีลักษณะที่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้เขียนได้กำหนดไว้ กล่าวคือ ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคเห็นว่ารัฐบาลยังไม่ค่อยจะเชื่อมั่นและไว้วางใจ ในองค์การปกครองท้องถิ่นมากนัก จึงไม่ได้มีการกระจายอำนาจเพื่อส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอย่างจริงจังจริงจัง ความรู้สึกของทางราชการก็คือประชาชนยังไม่พร้อมที่จะปกครองตนเอง ความรู้สึกของข้าราชการก็คือจะเอาอย่างไรก็ตามใจรัฐบาล ปัจจัยเกี่ยวกับการหวงอำนาจของรัฐบาลและความรู้สึกที่ว่าประชาชนไม่พร้อมนี้จึงมีลักษณะเป็นเส้นคู่ขนานกัน คือไปอีกนานตราบไคที่ยังไม่มีการหันหน้าเข้ามาร่วมกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคจึงต้องแสดงบทบาทอย่างวิโรนนานเน้นเพื่อการพัฒนาทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น จนกว่ารัฐบาลจะปล่อยองค์การปกครองท้องถิ่นไปสู่ข้อมอกประชาชนจนพร้อมที่จะปกครองตนเองไป

๕.๖ สรุป

๕.๖.๑ ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคู่ของตัวแปรคู่สองตัวที่มีการแจกแจงเชื่อมโยงกันเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังตามความคิดเห็นของข้าราชการปกครองกับบทบาทที่เป็นจริงของข้าราชการปกครองในการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่น

บทบาทที่คาดหวังตามความคิดเห็น		บทบาทที่เป็นจริงจากการปฏิบัติ	
ข้อความ	คะแนน (%)	ข้อความ	คะแนน (%)
(๑๕) ความเห็นที่ว่าถ้าระบบเศรษฐกิจดีแล้วระบบการเมืองจะดีขึ้นตามไปด้วยหรือที่พูดกันว่าถ้าท้องถิ่นแล้วประชาธิปไตยจะมีตามมา	๖๘.๘๑	(๖) เมื่อท่านเข้าไปในท้องถิ่นเพื่อพบปะหรือทำงานร่วมกับประชาชน ท่านมักจะช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าที่จะให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน	๖๕.๓๘
(๒๕) การกระจายอำนาจจะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความตื่นตัวทางการเมืองและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าการรวมอำนาจ	๕๕.๕๐	(๘) เมื่อท่านดำรงตำแหน่งอยู่ตามอำเภอและจังหวัดท่านเคยเรียกร้องให้มีมาตรการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น	๖๔.๓๑
(๒๓) องค์กรปกครองท้องถิ่นของไทยยังไม่ค่อยได้รับความสนใจจากประชาชนถึงผลงานเท่าใดนัก	๘๗.๓๘	(๓๖) การที่องค์กรปกครองท้องถิ่นของไทยยังไม่อาชีพที่จะจัดได้ว่าเป็นสถาบันทางการเมืองในระดับท้องถิ่นได้ เพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นยังไม่มีขีดความสามารถในการบริหารที่สูงพอ มีประสิทธิภาพและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น รัฐบาลกลางจึงต้องเข้ามาแทรกแซงควบคุม	๓๕.๒๓

บทบาทที่คาดหวังตามความคิดเห็น		บทบาทที่เป็นจริงจากการปฏิบัติ	
ข้อความ	คะแนน(%)	ข้อความ	คะแนน(%)
(๒๓) กิจกรรมใดที่มีลักษณะเป็น เรื่องของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ควรให้ท้องถิ่นมีอำนาจอิสระใน การตัดสินใจกระทำเอง	๘๓.๖๖	(๔๑) มีผู้กล่าวกันว่าข้าราชการ ปกครองส่วนภูมิภาคที่ดำรงตำแหน่ง ฝ่ายบริหารขององค์การปกครอง ท้องถิ่น เวลาปฏิบัติงานจะคำนึง ถึงนโยบายของส่วนกลางมากกว่า ที่จะคำนึงถึงความต้องการที่แท้จริง ของท้องถิ่น ตอบว่าไม่เห็นด้วย เพราะต้องเป็นตัวแทนทั้งส่วนกลาง และประชาชนในท้องถิ่นอยู่แล้ว	๓๓.๖๖
รวม	๓๓๙.๕๕		๒๐๓.๓๑
ค่าเฉลี่ย	๘๘.๘๑		๕๑.๘๒

$$S_{xy} = - ๓๑.๘๓$$

$$S_x = ๑๐.๕๐$$

$$S_y = ๑๕.๙๒$$

$$r_{xy} = - .๕๒๙$$

จากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเท่ากับ $- .๕๒๙$ แสดงให้เห็นว่าค่าของตัวแปร
เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ตรงกันข้ามกัน นั่นคือบทบาทที่เป็นจริงกลับกับบทบาทที่คาดหวัง

๕.๖.๒ ข้าราชการปกครองมีจิตใจที่สนับสนุนหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย มีทัศนคติที่เห็นด้วยต่อการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชน และเมื่อเปรียบเทียบทัศนคติระหว่างกลุ่มข้าราชการแล้วปรากฏว่า นายอำเภอ มีทัศนคติที่ต่อการเมืองการปกครองท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

๕.๖.๓ ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาค เชื่อว่าตนมีความรู้และความเข้าใจเรื่อง การเมืองการปกครองดีกว่าประชาชน ในขณะที่ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และยังไม่เห็นคุณค่าของประชาธิปไตย ข้าราชการจึงต้องมีบทบาทในการปลูกฝังและพัฒนา อุดมการณ์ทางการเมืองเพื่อสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชนบท

๕.๖.๔ แต่ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคมีความเห็นไปในทำนองว่าการพัฒนาเศรษฐกิจ มีส่วนสัมพันธ์กับการปกครองในระบบประชาธิปไตย เมื่อข้าราชการมีโอกาสเข้าไปในท้องถิ่น เพื่อพบปะหรือทำงานร่วมกับประชาชนจึงมักเน้นเรื่องของการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม มากกว่าที่จะให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน

๕.๖.๕ อายุราชการในกรมการปกครองของข้าราชการปกครองมีผลทำให้ ทัศนคติแบบสายการบังคับบัญชาของข้าราชการซึ่งเน้นเรื่องอำนาจระหว่างผู้ที่อยู่เหนือกว่ากับ ผู้ที่อยู่ใต้งบกับบัญชาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญ

๕.๖.๖ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งของข้าราชการปกครองจะมีผลทำให้ การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มทางการเมืองในท้องถิ่นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญ ถึงกระนั้น ก็ตามการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มทางการเมืองในท้องถิ่นก็มีได้เพื่อให้เกิดการเมืองท้องถิ่น ในการปกครองท้องถิ่นแต่อย่างใด

๕.๖.๗ ความกระตือรือร้นและความสนใจในการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นมีน้อยมาก ประชาชนเห็นว่าการเลือกตั้งไม่ใช่เรื่องสำคัญ การไปเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นก็เพื่อที่จะให้พรรคพวกของตนได้รับตำแหน่ง ประชาชนเกิด ความรู้สึกห่างเหินจากการเมือง ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง และความสำนึกในประสิทธิภาพ ทางการเมืองยังมีน้อย จึงจำเป็นต้องให้การศึกษอบรม ชี้นำ สอนแนะ และกระตุ้นใจใจ เพื่อให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้สูงขึ้น

๕.๖.๘ ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ทักษะคติ และความเชื่อของประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก จึงเป็นไปได้ว่าการให้การ เรียนรู้กลุ่ม เกลาทางการ เมืองแก่ประชาชนของข้าราชการนั้น เป็นไปในทิศทางที่ข้าราชการพึงประสงค์หรือ เอื้ออำนวยต่อระบบราชการก็ได้

๕.๖.๙ องค์การปกครองท้องถิ่นมีความ เป็นสถาบันทางการเมืองน้อยมาก เนื่องจากถูกควบคุมอย่างเคร่งครัด ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ประสิทธิภาพยังไม่สูง เพียงพอ ความสามารถในการสร้างกฎเกณฑ์เพื่อตีปฏิบัติอยู่ในวงจำกัด ในขณะที่เกี่ยวกับแนวความคิด เรื่องการควบคุมองค์การปกครองท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดยังคงแฝงฝัง อยู่ในความรู้สึกของข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคอย่างมากเช่นเดียวกัน

๕.๖.๑๐ รัฐบาลยังไม่ค่อยจะเชื่อมั่นและไว้วางใจในองค์การปกครองท้องถิ่นมากนัก จึงไม่มีการกระจายอำนาจเพื่อส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอย่างจริงจังจริงจัง รัฐบาลมักจะอ้างว่า ประชาชนยังไม่พร้อมที่จะปกครองตนเอง ความรู้สึกของข้าราชการก็คือจะเอาอย่างไรก็ตามใจรัฐบาล

๕.๖.๑๑ ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคมีความ เห็นว่าแนวโน้มนโยบายนั้น ต้องมีการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นอย่างจริงจังเด็ดขาด

๕.๖.๑๒ เมื่อใดก็ตามที่ประชาชนมองเห็นคุณค่าของประชาธิปไตย มีวัฒนธรรม ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก องค์การปกครองท้องถิ่น มีความเป็นสถาบันสูง และมีการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นอย่างจริงจังแล้ว เมื่อนั้นแหละ ที่บทบาทของข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคในการ เมืองการปกครองท้องถิ่นมีอันต้องลดทอนหายไป

๕.๖.๑๓ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มิได้ทำการ สอบถามความคิดเห็นครอบคลุมไปถึง ทักษะของประชาชนในท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และนักการเมืองท้องถิ่นที่มีต่อการ แสวง บบาทของข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคในการพัฒนาทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น เพราะเกรงว่าจะทำให้ขอบเขตของเรื่องกว้างเกินไป ผลสรุปจากการวิจัยจึงเป็นเพียง ทักษะของข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคเท่านั้น